

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"
Освітня програма	17781 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

05.06.2023 р.

Справа № 0220(ПГ2)/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 28 "Публічне управління та адміністрування" у складі:

Стойка Андрій Васильович – головуєчий,

Балан Олександр Сергійович,

Безугла Людмила Сергіївна,

Демчишин Ярослав Михайлович,

Калашник Надія Сергіївна,

Касич Алла Олександрівна,

Крихтіна Юлія Олександрівна,

Руденко Ольга Мстиславівна,

Семенець-Орлова Інна Андріївна,

за участі запрошених осіб:

Нечипорук Микола Васильович – представник ЗВО,

Павленко Тетяна Юріївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	17781
Назва ОП	Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітня програма має сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти (<https://khai.edu/ua/university/universitetsogodni2/strategiya-rozvitku-universitetu/>). Цілі ОПП щодо підготовки фахівців публічного управління та адміністрування, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, а також особливості програми «Набуття відповідних знань та компетентностей з публічного управління та адміністрування із урахуванням класичних та новітніх досягнень в аерокосмічній галузі - кореспондуються з місією університету і є особливо актуальними для відновлення країни в повоєнний період.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін. ЗВО у процесі розробки ОПП брав до уваги позиції та рекомендації стейкхолдерів, зокрема представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, що підтверджено витягами з протоколів у період з 2019 до 2021 року (відповідно запиту ЕГ на додаткові документи).

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання у частині придатності випускників до працевлаштування в версіях ОП 20-22 років визначалися із порушенням НАЦІОНАЛЬНОГО КЛАСИФІКАТОРУ УКРАЇНИ "КЛАСИФІКАТОР ПРОФЕСІЙ ДК 003:2010" (в ОПП 1475.4 - менеджер (управитель) з адміністративної діяльності 1120.2 - голова обласної (районної, міської) державної адміністрації, 1143.5 - голова органу місцевого самоврядування). ЗВО відреагував на означене зауваження та усунув у версії ОП 2023 року ([https://khai.edu/assets/documents/1198/%D0%9E%D0%9F%20%D0%91%20281%20%D0%9F%D0%A3%D0%90-2023_%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20\(2\).pdf](https://khai.edu/assets/documents/1198/%D0%9E%D0%9F%20%D0%91%20281%20%D0%9F%D0%A3%D0%90-2023_%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20(2).pdf)).

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОПП має історію затверджень вченою радою Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», що вказано на титульному аркуші ОП (від 2018 р., до 2022 р.). ОПП 2022 року введена в дію 03.10.2022. ПРН ОПП повністю відповідають результатам навчання, запропонованим стандартом зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» затвердженому 29.10.2018 р., № 1172. Ці результати загалом корелюються із заявленою унікальністю ОПП. Додаткових ПРН згідно даної ОПП не передбачено. На попередньому розгляді ГЕР звернув увагу керівництва ЗВО на те, що встановлений у закладі підхід щодо вибіркових

блоків ОП версії 18-22 років з одного боку є доволі розвинутим - здобувачі мають можливість не просто вивчати гуманітарні компоненти а й поглиблювати свої знання, наприклад в: - "Українських студіях" (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/nmk/ukrainski-studii/>) це "Ділова українська мова", "Культурна спадщина України", Науковий стиль фахового мовлення", "Основи професійної україномовної комунікації", "Основи українського термінознавства"; - "Історія за вибором" (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/vibirkovi-komponenti/istoriya-za-viborom/>) це "Історія науки і техніки", "Історія та культура України", "Історія політичних та правових вчень"; - "Мовні компетентності" (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/nmk/movni-kompetentnosti/>) це "Іноземна Англійська" або "Іноземна Німецька" З іншого боку, існує гіпотетична можливість того, що здобувач відмовиться від запропонованого блоку, наприклад, внаслідок отримання знань в неформальній освіті чи реалізує право обирати компоненти з інших ОП. Це теоретично може привести до невиконання стандарту в частині ЗК1, ЗК2. ЗВО відреагував на попереднє занепокоєння ГЕР та суттєво оновив гуманітарний блок ОП, одночасно не погіршуючи існуючі вибіркові каталоги ([https://khai.edu/assets/documents/1198/%D0%9E%D0%9F%20%D0%91%20281%20%D0%9F%D0%A3%D0%90-2023_%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20\(2\).pdf](https://khai.edu/assets/documents/1198/%D0%9E%D0%9F%20%D0%91%20281%20%D0%9F%D0%A3%D0%90-2023_%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20(2).pdf)). Таким чином, ОП 2023 року містить нові обов'язкові ОК: Історія України (3,5 кредити), Українська мова (за фаховим спрямуванням) (3 кредити), Іноземна мова (8 кредитів). Вважаємо що означені зміни гарантують виконання стандарту спеціальності "Публічне управління та адміністрування". Таким чином, освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст освітніх програм 2018-2022 років має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Гуманітарна складова стандарту представлена: - блоком " Українські студії" обсягом 3 кредити, який містить на вибір (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/nmk/ukrainski-studii/>) ОК "Ділова українська мова", "Культурна спадщина України", Науковий стиль фахового мовлення", "Основи професійної україномовної комунікації", "Основи українського термінознавства" що вважаємо доволі розвинутим - здобувачі мають можливість не просто вивчати гуманітарні компоненти а й поглиблювати свої знання. - блоком «Мовні компетентності» 6 кредитів з вибором «Англійська» або «Німецька» мови. - Обов'язковими Компонентами «Історія публічного управління» (3 кредити), «Історія економіки та економічної думки» (3,5 кредити) в поєднанні із блоком «Історія за вибором» (3 кредити) (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/vibirkovi-komponenti/istoriya-za-viborom/>) що містить компоненти "Історія науки і техніки", "Історія та культура України", "Історія політичних та правових вчень". Починаючи з 2023 року ОПП додатково містить обов'язкові ОК: Історія України (3,5 кредити), Українська мова (за фаховим спрямуванням) (3 кредити), Іноземна мова (8 кредитів). Вважаємо що зміст в ОП дозволяє виконати стандарт спеціальності "Публічне управління та адміністрування", зокрема в частині ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні Таким чином, структура освітньої програми дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст освітньої програми в основному відповідає предметній області спеціальності 281 - Публічне управління та адміністрування

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в запропонованій ОПП здійснюється у: - вибіркових блоках 2.1, 2.4, 2.5 загальним обсягом 50 кредитів з вибором альтернатив по семестрам частково каталожною формою, частково блочною (Miner); - вибіркових блоках 2.2 "Іноземна мова" та 2.3 "математичний блок" загальним обсягом 11 кредитів із закріпленими ОК, відповідно не передбачає суттєвого вибору та змін. Відзначаючи певну взірцевість підходу та наявність "Miner" блоку ГЕР при першому розгляді звернув увагу на неприпустимість умовного вибору ОК між різними мовами (блок 2.2) або близьких по результатах математичних ОК (блок 2.3). Винесення ОК із мовними компетентностями ОП версії 18-22 років у вибірковий блок створював умови до гіпотетичного порушення вимог стандарту спеціальності та рекомендації НАЗЯВО щодо забезпечення всіх компетентностей та ПРН за рахунок обов'язкових ОК. Проте мовний блок "Українські студії" (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/nmk/ukrainski-studii/>) мав ОК "Ділова українська мова", "Культурна спадщина України", Науковий стиль фахового мовлення", "Основи професійної україномовної комунікації", "Основи українського термінознавства" що вважаємо доволі розвинутим - здобувачі мають можливість не просто вивчати гуманітарні компоненти а й поглиблювати свої знання. Гуманітарний блок "Історія за вибором" (<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/vibirkovi-komponenti/istoriya-za-vibogom/>) містить ОК "Історія науки і техніки", "Історія та культура України", "Історія політичних та правових вчень"; На попередньому розгляді ГЕР звернув увагу керівництва ЗВО на те, що встановлений у закладі підхід щодо вибіркових блоків ОП версії 18-22 років з одного боку є доволі розвинутим але у випадку індивідуальної траєкторії теоретично може привести до невиконання стандарту в частині ЗК1, ЗК2. ЗВО відреагував на попереднє занепокоєння ГЕР та суттєво оновив гуманітарний блок ОП, одночасно не погіршуючи існуючі вибіркові каталоги ([https://khai.edu/assets/documents/1198/%D0%9E%D0%9F%20%D0%91%20281%20%D0%9F%D0%A3%D0%90-2023_%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20\(2\).pdf](https://khai.edu/assets/documents/1198/%D0%9E%D0%9F%20%D0%91%20281%20%D0%9F%D0%A3%D0%90-2023_%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20(2).pdf)). Таким чином, ОП 2023 року містить нові обов'язкові ОК: Історія України (3,5 кредити), Українська мова (за фаховим спрямуванням) (3 кредити), Іноземна мова (8 кредитів). Вважаємо що означені зміни гарантують виконання стандарту спеціальності "Публічне управління та адміністрування". Таким чином, структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством та дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills).

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам принципам академічної свободи. Усі навчально-методичні матеріали для здобувачів представлено в системі Ментор. Форми та методи навчання та викладання обираються учасниками освітнього процесу, керуючись Положеннями: «Про організацію освітнього процесу», «Про формування силабусів навчальних дисциплін», «Про рейтингове оцінювання досягнень студентів». Принципи академічної свободи прописано у Статуті Університету та Положенні «Про академічну доброчесність». ЕГ підкреслює студентоцентрованість програми, яка виявляється в індивідуальних завданнях під час проходження практики, які надаються та затверджується керівником кваліфікаційної роботи, з урахуванням інтересів студентів; в можливості обирати 1-4 курсам, яку дисципліну вивчати серед пропонованих (вибір здійснювався через Google Форми). На зауваження ЕГ щодо непідтвердження студенткою С. Неліченко процесу вибору дисциплін на 4 курсі ЗВО пояснив, що предмети обиралися напередодні навчального року 4 курсу (на 3 курсі), тому студентка не зрозуміла питання ЕГ. Пояснення ЗВО цілком задовольняє ГЕР, підстав до недовіри ЗВО немає. ГЕР не бачить підстав до зниження оцінки за критерієм 4.1.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

За звітом ЕГ До початку навчання викладачі надають студентам доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, графіком організації освітнього процесу через месенджери (Telegram, Viber). Також ця інформація є в освітній програмі, робочих програмах та силабусах, які доступні для здобувачів на вебпорталі університету <https://khai.edu/ua> та в системі Ментор (<https://mentor.khai.edu>). Таким чином, ГЕР вважає, що усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів і не бачить підстав до зниження оцінки за критерієм 4.2.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми шляхом залучення студентів до: Щорічних науково-практичних конференцій, Професійних творчих конкурсів, Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт як по спеціальності «Публічне управління та адміністрування» так і по суміжним спеціальностям, важливим для відновлення держави. Грамоти та Сертифікати кафедрою додаються. Вважаємо за потрібне зазначити, що поєднання навчання і досліджень під час реалізації означеної освітньої програми відповідає рівню вищої освіти "бакалавр". Наукова робота студентів є добровільною, а вимога ЕГ "писати наукові роботи по дисциплінах" на думку ГЕР є дискусійною. ГЕР не погоджується із підходом ЕГ в даному питанні і підтримує ЗВО у створення умов для активізації наукової діяльності студентів вже на бакалаврському рівні. Погоджуємось з думкою ЗВО, що викладено у листі від

14.03.23 - за повнотою, географією та спеціалізацією перелік публікацій за участю студентів свідчить про достатній рівень наукової активності, особливо для років вірусного карантину та військового стану. Таким чином ГЕР вважає, що заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми і не бачить підстав до зниження оцінки за критерієм 4.3.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Професійні здобутки та пропозиції викладачів кафедри розглядається на засіданнях та науково-методичних семінарах кафедри: «Сучасний стан та тенденції розвитку державної інформаційної політики в Україні» (2019); «Фінансово-економічний механізм державного регулювання розвитку людських ресурсів» (2019); «Науково-методичні підходи до оцінювання державного управління соціальною безпекою регіонів України» (2020); «Концептуальні підходи до стратегії технічного переоснащення аграрного виробництва з використанням фінансового лізингу» (2020); «Інформаційне забезпечення державного управління соціально-економічним розвитком регіону» (2021); «Використання науково метричної бази даних у викладацькій діяльності» (2021); «Організаційні питання проведення вступних і атестаційного іспитів» (2022). У 2021 р. викладачами кафедри було оновлено силабуси дисциплін «Керівник адміністративної служби та техніка адміністративної діяльності». За думкою представників ЗВО практика щорічного оновлення методичних матеріалів кожної ОК є стійкою, повсякденною, фіксується протоколами засідання кафедри. ЕГ підтверджує, що в ОПП було вдосконалено зміст робочих програм дисциплін «Інноваційна політика регіонального розвитку», «Методи прийняття управлінських рішень в ПУА», «Політика європейської інтеграції» на основі ОК з використанням наукових доробок вітчизняних та зарубіжних дослідників. На основі підготованої викладачами кафедри заявки на участь у грантовій програмі Національного фонду досліджень України на тему: «Теоретико-методологічні і прикладні засади розвитку публічного управління в Україні» (реєстраційний номер 2021.03/0098), було оновлено зміст навчальних дисциплін «Публічне управління», «Державна влада та громадянське суспільство», тощо. На цьому фоні є незрозумілою теза ЕГ "запрошені на зустріч викладачі, не давали пропозиції до удосконалення та оновлення ОПП", на що ЗВО пояснив, що колектив кафедри потерпів суттєвих змін внаслідок військового стану та на зустрічі були присутні викладачі, які нещодавно були задіяні в освітньому процесі та ще не встигли оформити пропозиції. Таким чином ГЕР вважає, що наведених прикладів достатньо, щоб вважати, що науково-педагогічні працівники ЗВО оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі і не бачить підстав до зниження оцінки за критерієм 4.4.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Інформація щодо можливості реалізації програм міжнародної академічної мобільності розміщена на сайті ЗВО (<https://khai.edu/ua/university/mizhnarodna-spiivpracval>), згідно даних ЗВО інформація регулярно оновлюється представниками міжнародного відділу, відповідно до договорів про співпрацю з міжнародними партнерами. Усі здобувачі мають можливість ознайомитись з інформацією про інтернаціональну діяльність ЗВО та знанні контакти відповідальних осіб. Слід відзначити, що інтернаціоналізація діяльності закладу вищої освіти не зобов'язує здобувачів брати участь у програмах мобільності. ЕГ відзначає інший позитивний бік інтернаціоналізації - викладачі кафедри проходили міжнародні стажування: проф. Шведун В.О. в Польщі у 2018 р., проф. Ковальчук В.Г. в Латвії в 2019 р. що спонукає ознайомлення здобувачів із світовим науковим надбанням у відповідних галузях із застосуванням сучасних наукових розробок, публікацій з міжнародних інформаційних ресурсів. Таким чином ГЕР не бачить підстав до зниження оцінки за критерієм 4.5.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють

процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Викладачі у рамках ОК ознайомлюють здобувачів із принципами академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Академічна та професійна кваліфікація гаранта програми не в повній мірі відповідає вимогам ліцензійного забезпечення щодо досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання: 1. Оскільки спеціальність вищої освіти гаранта не є спеціальністю "Публічним управлінням та адмініструванням" то вона має відповідати наказу МОН від 06.11.2015 № 1151 Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 та таблиці відповідності Переліку спеціальностей, за якими здійснювалася підготовка фахівців у вищих навчальних закладах, що також не виконується. 2. Із зазначених у звіті СО відповідностей Ліцензійним вимогам (п. 38. Види і результати професійної діяльності особи за спеціальністю, яка застосовується до визнання кваліфікації, відповідної спеціальності) – пункти 1, 8, 12, 20 частково не відповідають спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. Академічна та професійна кваліфікація іншого НПП на високому рівні.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Погоджуємось із ЕГ в тому, що ЗВО дотримується прозорості системи добору викладачів. Деталізована та всеохоплююча система мотивації та стимулювання, що відмічають НПП, які залучені на ОПП. Діє рейтингова система, що зумовлює здорову конкуренцію та позитивно впливає на розвиток викладацької майстерності у рамках ОПП.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансові та матеріально-технічні ресурси гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Заклад має розвинену інфраструктуру, що включає декілька навчально-наукових центрів, зокрема Центр колективного користування, Центр комп'ютерних технологій, декілька проблемноорієнтованих лабораторій, використовується різна соціальна інфраструктура.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми у Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» здійснюються відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу в НАУ «ХАІ» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennyaosvitnogo-procesu/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu/>); Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-proorganizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>); Положення про розроблення та модернізацію освітніх програм в НАУ «ХАІ» (<https://khai.edu.ua/university/normativnabaza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-rozroblennya-modernizaciyu-osvitnih-program/>). Згідно положень в університеті створюються проектні групи, склад яких затверджується наказом ректора ХАІ на основі поданих службових записок від факультетів. Заклад надає умови щодо проведення громадського обговорення (<https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/gromadske-obgovorennya/>) та реагує на пропозиції та

зауваження. Слід відзначити, що відповідно до "...Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми ..." заклад вчасно розпочав процес обговорення редакції 2023 року ([https://khai.edu/assets/documents/1198/%D0%9E%D0%9F%20%D0%91%20281%20%D0%9F%D0%A3%D0%90-2023_%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20\(2\).pdf](https://khai.edu/assets/documents/1198/%D0%9E%D0%9F%20%D0%91%20281%20%D0%9F%D0%A3%D0%90-2023_%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20(2).pdf)). Таким чином ГЕР вважає що ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

В ЗВО згідно положень, практикують декілька форм залучення здобувачів вищої освіти до процесу перегляду ОПП та інших процедур забезпечення її якості як партнерів є : 1) опитування здобувачів вищої освіти; 2) участь у засіданнях кафедри. 3) входження здобувачів ОПП до груп супроводу. Відповідно даних ЕГ представники студентської спільноти на зустрічі підтвердили, що проводяться опитування щодо якості ОПП, у рамках цього опитування також можна подати свої пропозиції для покращення програми. Частково погоджуючись із думкою ЕГ щодо можливості покращення форм анкет (<https://khai.edu/ua/education/systema-zabezpechennya-yakosti-osviti/rezultati-monitoringuyakostiosviti/anketuvannya/>), ГЕР вважає цей приклад недостатнім для зниження оцінки і відносить його до рекомендаційних. Відповідно поясненню ЗВО залучення здобувачів до оновлення та перегляду ОПП а також до процесів внутрішнього забезпечення якості здійснюється в повному обсязі складу шляхом опитування, анкетування. Здобувачі задоволені змістовним рівнем ОК ОПП, існуючим порядком надання освітніх послуг, налагодженим навчальним процесом в умовах військового стану, високопрофесійним рівнем викладачів. Таким чином, ГЕР вважає, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери, що підтверджено багаточисельними рецензіями на ОПП, договорами про співробітництво, зустрічами у органах державної влади та органами місцевого самоврядування, активним і реальним проходженням практики здобувачів в організаціях публічної сфери.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

За даними ЕГ підтверджено наявність практики реагування на результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. На кафедрі існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

В ЗВО діє Положення «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnyayakistyu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>) та Положення про систему управління якістю (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnyayakistyu/polozhennya-pro-sistemu-upravlinnya-yakistyu/>). Відповідно даним ЕГ Система забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти включає: політику щодо забезпечення якості; студентоцентричне навчання, викладання й оцінювання; навчальні ресурси й підтримку студентів; поточний моніторинг і періодичний перегляд програм; запобігання академічному плагіату в наукових працях співробітників, студентів, аспірантів і докторантів Університету і його виявлення тощо. В ЗВО сформовано політику у сфері якості відповідно до стратегії управління Університетом, яка спрямована на залучення учасників освітнього процесу й зацікавлених сторін до постійного його поліпшення на всіх рівнях Університету. Треба зауважити, що слабкі сторони, визначені ЕГ як "...застарілі джерела в окремих дисциплінах, ...істотні зміни було внесено у період з 2018 по 2020 рік, ...виявлено певну проблему в каналах передачі інформації" ГЕР не вважає настільки суттєвими, щоб знижувати оцінку до "Е". А зауваження ЕГ " відбулись істотні зміни у навчальному плані, програма переглянута та перероблена у відповідності до стандарту" на нашу думку є нормою та характеризує ЗВО з позитивної сторони. ГЕР відзначає оперативність та відповідальність гаранта, проектної групи, учасників системи якості ЗВО. Оскільки даний розгляд справи є повторним, ЗВО вже дослухався до попередніх рекомендацій і суттєво покращив ОП ([https://khai.edu/assets/documents/1198/%D0%9E%D0%9F%20%D0%91%20281%20%D0%9F%D0%A3%D0%90-2023_%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20\(2\).pdf](https://khai.edu/assets/documents/1198/%D0%9E%D0%9F%20%D0%91%20281%20%D0%9F%D0%A3%D0%90-2023_%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20(2).pdf)) Із зазначених попередньо ГЕР зауважень: 1. Цілі освітньої програми в частині працевлаштування здобувачів - змінено; 2. Посилити РН "Уміти усно і письмово спілкуватися іноземною мовою" - змінено шляхом введення обов'язкової ОК без зменшення вибіркового блоку "Мовні компетентності". 3. Посилення загальної культури письмового мовлення та усного спілкування - змінено шляхом додавання обов'язкової ОК "Українська мова" без погіршення вибіркового блоку "Українські студії" 4. Посилення гуманітарної складової розвитку здобувача - змінено шляхом введення обов'язкової ОК "Історія України". Таким чином ГЕР немає сумнівів щодо забезпечення системою якості ЗВО реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та освітній діяльності з реалізації освітньої програми. Спираючись на отримані ЕГ результати, враховуючи пояснення ЗВО, ГЕР дійшло висновку щодо відсутності в програмі суттєвих недоліків, на які не відреагувала система якості ЗВО.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої

програми

Акредитація за даною ОПП проводиться вперше. Розгляд ГЕР проводиться повторно. Адміністративний персонал адекватно та професійно відреагував на попередні зауваження та пропозиції.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Політика у сфері якості Університету реалізується шляхом: розроблення, впровадження, підтримки й постійного вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти; стимулювання керівництва й співробітників факультетів, наукових шкіл, кафедр та інших структурних підрозділів щодо посилення відповідальності за забезпечення якості освітнього процесу, академічної доброчесності. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за зазначеною ОПП. Таким чином ГР не бачить суттєвих підстав до зниження оцінки за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними на сайті, чіткими та зрозумілими.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

Заклад вищої освіти вчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт ОПП із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін. Результати громадського обговорення останнього проєкту ОПП не оприлюднено на даний момент.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Посилити співпрацю із стейкхолдерами в процесі проектування та оновлення ОП. Активізувати залучення здобувачів до оновлення ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Розглянути можливість зміни дизайну та оформлення логічно-структурної схеми ОП для посилення наявних взаємозв'язків між ОК. Продовжувати роботу по удосконаленню структури та змісту ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Пропонуємо посилити роботу щодо інформування здобувачів про можливості участі в міжнародних програмах академічної мобільності, залучити здобувачів до оформлення грантових заявок, тощо.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Гарантові посилити просвітницьку роботу із здобувачами щодо їх участі у проектуванні ОП, можливо доречним буде запровадження неформальних "днів зустрічі із гарантом", розширити перелік питань в опитуваннях, ширше використовувати можливості залучення запрошених гостей для проведення майстер класів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Дотримуватись рекомендацій ЕГ

Критерій 6. Людські ресурси

Розглянути доцільність суттєвого підвищення академічної та професійної кваліфікації гаранта.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продовжувати роботу по покращенню освітнього середовища.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендовано працівникам системи забезпечення якості ЗВО звернути увагу на необхідність: усунення розбіжностей в формулюванні РН відповідно стандарту спеціальності; академічну та професійну кваліфікацію гаранта програми.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо оприлюднювати результати громадського обговорення проекту ОПП, розглянути доцільність впровадження інтерактивного зв'язку із стейкхолдерами щодо оновлення ОПП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СТОЙКА АНДРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ